

نگاهی به داستان «مثل چشم‌های بابا»

تلخ نگاری محض!

داستان «مثل چشم‌های بابا» نوشته رامیبه دهقان سلماسی به زندگی جانبازی پرداخته که در دوران جنگ هر دو چشمش را از دست داده و همچنین آثار عوارض سلاح‌های شیمیایی جنگ هم در روح و جسمش نشسته است. این داستان توسط انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سال ۱۳۹۸ برای گروه سنی نوجوانان منتشر شده است. قصه از زبان دختری روایت می‌شود که خودش را اعضای دست پدر جانباز می‌داند. مادر دختر ک هم از دنیا رفته و او به همراه پدر در خانه مشغول زندگی هستند. در واقع راوی به گوشه‌هایی از زندگی توأم با سختی و مشکلات پدر جانباز پرداخته است. هر چند نثر داستان نوجوانانه است ولی راوی داستان یک کودک دبستانی است و این مهم‌ترین تناقض در پرداخت داستان است. پر واضح است که امثال پدر این دختر ک در جامعه ما کم نیستند اما در اینجا یک سؤال برای مخاطب پیش می‌آید و آن اینکه ما با نوشتن و خلق یک اثر هنری می‌خواهیم چه کمکی به قشر جانباز بکنیم یا داستان ما چه فایده‌ای می‌تواند برای جانبازانی که جانشان را کف دستشان گذاشتند، داشته باشد؟ آیا صرفاً هدف نویسنده این داستان این بوده که از سختی‌های زندگی اجتماعی که جانبازان ما با آن در دست به گریبانند بنویسد یا از شادت‌های آنها در جبهه یاد بکند یا اینکه به مخاطب بفهماند که ما امروزه مدیون آنها هستیم که همه اینها بسیار خوب و انسانی است، اما اینکه فقط نویسنده با تلخ‌نگاری محض، به افتادن جانباز نابینا در جوب آبی و اشک‌های او و برخوردش با یک اوتومبیل در شب و عاقبت هم شهادت او اشاره کند، چه کمکی می‌تواند به جانبازان بکند؟ آیا در جامعه حلالی ما، هیچ جانبازی نیست که با صمیمیت و خوشی به همراه خانواده‌اش زندگی کند؟ آیا عاقبت تمام جانبازهای نابینا یا ما از دست رفتن است؟ به فرض که این داستان را یک جانباز نابینا بخواند یا اینکه برایش بخوانند، آیا او در این داستان جز مرگ نیستی و ناامیدی چیزی در خورشید را خواهد دید؟ نویسنده خواسته در این داستان نوجوانانه بگوید که سرنوشته محترم یک جانباز نابینا، خداحافظی با زندگی و تنها گذاشتن دختر ک دبستانی‌اش است. مگر یک جانباز نمی‌تواند یک زندگی پر از امید را در کنار خانواده‌اش تجربه کند؟ اینها سوالات بی‌پاسخ نویسنده است. و این سؤال کلیشه‌ای که چرا نویسنده گان جنگ ما هر وقت در مورد رزمندگان و جانبازان قلم به دست می‌گیرند، فقط سختی‌ها و تلخی‌های جنگ را می‌بینند و ساختار داستان‌شان را مملو از تلخی و ناامیدی می‌کنند.

اتفاقاً این داستان که به ارتباط عاطفی پدرودختر پرداخته خیلی بیشتر جابری کار داشت برای اینکه از این ارتباط صمیمی گوشه‌هایی روشن و صمیمی از زندگی خوش امیدوار کند. دختر و پسر را به تصویر می‌کشید. همانطور که می‌دانید مجروحان و جانبازان جنگی ما بیشتر از افسشار دیگر جامعه به امید به زندگی احتیاج دارند و این نکته‌ای است که متأسفانه برخی نویسندگان ما به آن توجه‌ای ندارند. داستان اینگونه زنده می‌شود: «بابا برام یک گنجشک می‌کشد، نوک گنجشک بابا به سینه‌اش چسبیده و چشم‌هایش روی بال‌هایش هستند. دلم برای بابا می‌سوزد و گریه می‌کنم. او سال‌هاست که نمی‌بیند…» نقاشی کشیدن و امیدوار کردن دختر و پسر را به تصویر می‌کشید. آنها اشاره کرده نکات خوب و مثبت داستان است که گوشه‌ای از رابطه صمیمی زندگی آنها را به نمایش می‌گذارد اما اقسوس که نویسنده به جای پرداختن به زندگی و دوستی دختر و پدر، بیشتر به مصادیق پدر پرداخته که به شهادت او ختم می‌شود. ای کاش نویسنده به جای اشاره به بی‌دستی‌ها و بددن این جانباز و زندگی تلخش، گوشه‌های از خلایق‌ها و موفقیت‌های او را در دوران جانبازی نشان می‌داد و فقط روی سختی‌های زندگی او مکتف نمی‌کرد و به نوجوانان مخاطبش درس مقاومت و تلاش می‌داد. آن وقت بود که مخاطب از دل این شرایط بحرانی به امید بزرگ از زندگی آن جانباز دست پیدا می‌کرد. همانطور که می‌دانیم بسیاری از جانبازان قطع نخاعی و نابینا با انواع اقسام جراحات‌های روحی و جسمی ما چه در عرصه‌های ورزشی و چه علمی و فرهنگی از جایگاه خاصی در جامعه برخوردارند و صد البته که این جایگاه با نگاهی پر از امید به زندگی به دست آورده‌اند. خفدر خودی است که از زندگی جانبازان موفق جامعه هم بنویسد.

رویداد

روزنامه جوان | شماره ۶۱۰۲ | یکشنبه ۳۰ آذر ۱۳۹۹ | ۵ جمادی‌الاول۱۴۴۲ | اذان ظهر: ۱۲:۰۲ | غروب آفتاب: ۱۷:۵۴ | اذان مغرب: ۱۷:۱۵ | نیمه شب: ۲۳:۱۷ | اذان صبح فردا: ۰۵:۴۰ | طلوع آفتاب فردا: ۰۷:۱۰

«یلدا» فقط طولانی‌ترین شب سال نیست

ایرانیان باستان که اغلب کشاورز بودند با علم به اینکه آخرین شب پاییز نقطه‌ای است که تاریک شدن تدریجی شب‌ها به انتهای خود می‌رسد، آغاز بلند شدن روزها را جشن می‌گرفتند

مصطفی شاه‌کرمی

«شب یلدا» از جمله آداب و رسومی است که دلایل و علل اصلی گر امیداشت آن از سوی ایرانیان باستان تا کنون به دلیل کم‌کاری رسانه‌های در بین مردم صرفاً تحت عنوان بلندترین شب سال معرفی شده است. ایرانیان باستان دلایل عقلایی و منطقی‌تری برای زنده نگه داشتن سنت و رسم مربوط به شب یلدا داشتند که سبب زنده ماندن و تواتر این آیین شده است اما اغلب ایرانیان از ماهیت آن آگاهی ندارند.

آغاز خور ماه(ماه خورشید)، خرم‌روز، خوره روز/روز خورشید، یا به قول حکیم ریاضیدان و منجم شهیر و بلند آوازه ایرانی، ابوریحان بیرونی عدید نود روز از جمله اسمای‌ای هستند که در طول قرن‌های متمادی به شب یلدا یا همان شب چله اطلاق شده‌اند. با جست‌وجو در بین متون کهن و کتاب‌هایی که در رابطه با آیین و انواع مناسک برپا شده توسط ایرانیان باستان وجود دارد، برای هر کدام از این اطلاق‌ها یک وجه تسمیه یا پشتوانه فرهنگ و اعتقادی آورده ذکر شده‌است. در همین علت است که در کنار تعاریف و موضوعات تفریحی مرتبط با این موقعیت خاص زمانی و تقویمی، شب یلدا و آداب و رسوم متعلق به آن در انواع لغاف و پوشش‌های آیینی و مذهبی هم پیچیده‌وارانه‌شده که ریشه در دین و آیین غالب در هر دوره زمانی از دوران باستان تاکنون داشته است.

ریشه معنایی و لغوی یلدا

ریشه لغت یلدا به زبان سانسکریتی برمی‌گردد و معنای آن یعنی تولد، زادروز و میلاد جدید. هنوز اینکه اولین بار جشن یلدا در کدام منطقه ایران برگزار شده، اطلاعات زیادی در دست نداریم اما برخی اعتقاد دارند حدود ۳۰۰ سال بعد از اینکه رومیان به دین مسیحیت روی آوردند، به دلیل اینکه نسبت به تولد حضرت عیسی(ع) اطلاعات زیادی نداشتند کلیساها، میلاد مهر را به عنوان میلاد مسیح قرار دادند و آن روز را یلدا می‌نامیدند و جشن می‌گرفتند. هر چند شب چله یا همان یلدا تاریخچه ۷هزار ساله دار، اما اصطلاح اصلی اوستایی و پارسی باستان (دوره هخامنشیان) برای این جشن ناشناخته است و سرچشمه آن است. در زبان فارسی میانه (دوره اشکانی و ساسانی)، این شب به «زایش مهر» موسوم بوده است.

تکثر نگاه‌ها به یلدا

ایرانیان باستان که اغلب کشاورز بودند با علم به عنوان تمدن‌های پیشرفته روز گاران هم عصر

حکمت

پیامبر(ص):

دزدترین مردم کسی است که به خاطر سرعت و شنایزدگی از نماز خود کم کند، نماز چنین انسانی همچون جامه مندر است در هم پیچیده شده، به صورت او پرتاب می‌گردد. (میزان الحکمه، ج ۵، ص ۴۰۶)

نما حسین کشکار

نمایش

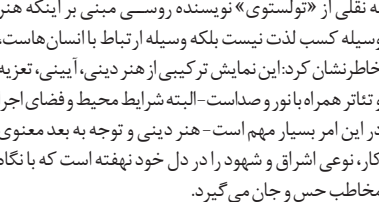
رجز خوانی یک زن به یاد شهید سلیمانی

نمایش «بصیر» شبیه نقالی است

در نمایش «بصیر» برای صحنه، شکل مدور را در نظر گرفتیم، دایره نمادی از آسمان و عالم ملکوت است؛ موضوعی که در تعزیه هم رواج دارد، در حقیقت تصور حرکت و زمان (۲ عنصر مترادفند) از نگاه ویژه‌ای در کار برخوردار است

علی موحد

کارگردان تئاتر «بصیر» یا بیسان اینکه بُعد فرهنگی شخصیت شهید سلیمانی کمتر شناخته شده است، از اجزای این نمایش در سه پرده خبیر داد و گفت که «بصیر» به پرده خوانی، نقالی و تعزیه شباهت دارد. خدیجه مهدوی، پژوهشگر، طراح و کارگردان تئاتر به مناسبت فرا رسیدن نخستین سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی، مشغول نگارش نمایشنامه‌ای برای نمایش تک‌نفره‌است که به زودی با اجرای خودش در شهر کرمان به عنوان زاده‌گاه سردار سلیمانی روی صحنه می‌رود.

به نقلی از «تولستوی» نویسنده روسی مبنی بر اینکه هنر وسیله کسب لذت نیست بلکه وسیله ارتباط با انسان‌هاست، خاطرنشان کرد:این نمایش ترکیبی از هنر دینی، آیینی، تعزیه و تئاتر همراه با نور و صداست- البته شرایط محیط وفضای اجرا در این امر بسیار مهم است- هنر دینی و توجه به بعد معنوی کار، عنصر مترادفند) از نگاه ویژه‌ای در کار برخوردار است.

وی درباره این نمایش که «بصیر» نام دار د،گفت:در این نمایش که به پرده خوانی، نقالی و تعزیه شباهت دارد، سه پرده در نظر گرفته شده است: ۱-زندگانی حضرت ام‌البنین(س) و حضرت عباس(ع) ۲-توجه به بخشی از فعالیت‌های شهید سلیمانی ۳-اجرای ترکیبی حماسه و نمایش. در این نمایش سه پرده نخست توضیح داد: نسیاکان حضرت ام‌البنین(س) از دل‌آوران عرب بودند و حماسه‌های جاویدان داشتند. حضرت عباس(ع) هم از این امر بی‌بهره نبود و در عین شجاعت و دلیری در ولایتمداری بی‌نظیر بود. سردار سلیمانی هم ولایتمدار حقیقی بود، آیا به غیر این است که اوصاف نیکو را جز در مکتب امام حسین(ع) آموخته بود؟ در واقع در این پرده شباهت علمداری حضرت عباس(ع) در تاریخ اسلام و علمداری حاج قاسم در تاریخ معاصر بیان می‌شود.

در این نمایش سه پرده دوم شخصیت شهید سلیمانی که در

تولیدریون

مجلس وارد موضوع دستمزدهای نجومی بازیگران می‌شود

صداسوسیما بیت‌المال را صرف نازکشی سلبریتی‌ها نکند

رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس با اشاره به ورود مجلس به موضوع دستمزدهای نجومی بازیگران، به این مسئله اشاره کرد که صداسوسیما نباید پول

بیت‌المال را صرف کشیدن ناز سلبریتی‌ها کند. حجت‌الاسلام مرتضی آقاچه‌رانی در پاسخ به این سؤال که آیا باز هم باید منتظر این باشیم که مدیران تلویزیون بابت آگهی‌های آزاردهنده خودشان یا پورنگ شدن اسپانسر‌ها، به رسانه‌های‌ها بگویند ما بودجه نداریم، و مضطربیم به تأمین بودجه‌مان از طرف کارهای مشارکتی و ورود بازرگانی و آگهی‌های تبلیغاتی به

تسلیم گفت: در خصوص بودجه صداسوسیما باید به این نکته اشاره کنم که متأسفانه از قرار معلوم تصویری که مسئولان دولت هنگام نگارش بندهای مربوط به بودجه رسانه ملی از صداسوسیما داشته‌اند، چندان تصور دقیقی نبوده است و در محاسبات خود این دستگاه فرهنگی غرض و طویل را در حکم یک بنگاه تبلیغاتی یا واحد بازرگانی و روابط عمومی شرکت‌های تجاری در نظر گرفته‌اند. مردم که نباید جوهرنگاه نادرست دولت صداسوسیما داشته‌اند، دیدن تصوری غرض‌گرا در صداسوسیما که ملاقات می‌کنیم، مکرر از از دیاد تبلیغات در صداسوسیما گرایه می‌کنند. خوب اینجا نقش مجلس مهم است. ما به عنوان کمیسیون فرهنگی مجلس اراده کرده‌ایم که به سهم خود مانع تبدیل صداسوسیما به یک محفل تجاری- تبلیغاتی شویم چراکه بودجه نامناسب، مقدمات جولان اسپانسر‌ها فراهم می‌کند. به گفته رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس اسپانسر‌ها که جولان

بدهند، پس از مدتی حتی بر محتوای برنامه‌ها هم مسلط

آرمیتا رضایی نژاد دبیر بزرگ‌ترین رویداد نوجوانانه کشور:

نوجوانان با «از ۲۰» برای ایران قوی نقش آفرینی می‌کنند

طلایی طراحی شده است تا شاخصه‌های اخلاقی یک الگوی برجسته اسلامی معرفی شود.

دختر شهید داربوش رضایی‌نژاد افزود: در این طرح، فردی خیالی از سال ۱۴۲۰ به دوره نوجوانی در سال ۱۳۹۹ برمی‌گردد و در طول رویداد با قالب‌های مختلف، نوجوان مخاطب را برای آینده‌ای روشن مهیا می‌کند. وی مخاطبان رویداد بزرگ «از ۲۰» را همه نوجوانان دختر و پسر ۱۲ تا ۱۷ساله کشور عنوان کرد و گفت: این رویداد در بسازه زمانی آذر تا بهمن ماه سال جاری برگزار می‌شود و مخاطبان آن می‌توانند

پس از ورود به سبایت و ایجاد حساب کاربری به صورت هفتگی با ابعادی از زندگی یک الگوی وارسته، در قالب تولیدات و محصولات فرهنگی آشنا شوند. وی خلاصه کردن مطلب و پاسخ به سؤوال‌ها، تولید نماوا، تولید موشن‌گرافی، تولید فیلم کوتاه و کلیپ، عکاسی و… را از برخی مأموریت‌های تعریف شده در این رویداد عنوان کرد و گفت: پس از پایان هر مرحله، نوجوان با توجه به امتیازی که کسب می‌کند، از کدهای تخفیف برخوردار می‌شود که قابلیت خرید و استفاده از خدمات سبایت‌های معتبر و جذاب مخصوص نوجوان را خواهد داشت. علاوه بر این، در مرحله آخر نیز آثار به صورت کیفی بررسی و از طریق داوری تخصصی نمره‌گذاری خواهند شد و جوایز ویژه‌ای چون گوشی، تبلت و ساعت هوشمند اهدا خواهد شد و علاوه بر این به افراد منتخب و برگزیده جوایز فوق‌العاده ویژه‌ای نیز تعلق خواهد گرفت.

آرمیتا رضایی نژاد دبیر بزرگ‌ترین رویداد نوجوانانه کشور:

نوجوانان با «از ۲۰» برای ایران قوی نقش آفرینی می‌کنند

طلایی طراحی شده است تا شاخصه‌های اخلاقی یک الگوی برجسته اسلامی معرفی شود.

دختر شهید داربوش رضایی‌نژاد افزود: در این طرح، فردی خیالی از سال ۱۴۲۰ به دوره نوجوانی در سال ۱۳۹۹ برمی‌گردد و در طول رویداد با قالب‌های مختلف، نوجوان مخاطب را برای آینده‌ای روشن مهیا می‌کند. وی مخاطبان رویداد بزرگ «از ۲۰» را همه نوجوانان دختر و پسر ۱۲ تا ۱۷ساله کشور عنوان کرد و گفت: این رویداد در بسازه زمانی آذر تا بهمن ماه سال جاری برگزار می‌شود و مخاطبان آن می‌توانند

پس از ورود به سبایتگان تقدیر ۳۱۰میلیون تومان جایزه در یافت می‌کنند. مصطفی جلالان از موافت شورای عالی انقلاب فرهنگی با افزایش ۵۰درصدی این جایزه خبر داد و به تسلیم گفت: بر این اساس برگزیدگان هر بخش مبلغ ۱۵۰میلیون تومان جایزه خواهند کرد. تقدیر در هر بخش نیز مبلغ ۳۰میلیون تومان دریافت خواهند کرد. جلالی بایان این مطلب که بنیاد از نامزدهای این دوره جایزه جلال، شماره حساب دریافت کرده و به محض اعلام اسامی برگزیدگان جوایز به حساب آنها واریز خواهد شد، گفت: جوایز آثار شایسته تقدیر نیز همان زمان به حساب نویسندگان واریز می‌شود. لوح تقدیر و نشان جایزه نیز به آدرس آنان ارسال می‌شود. وی ادامه داد: از طریق معاونت فرهنگی وزارت ارشاد خواسته بودیم که با توجه به اینکه خسارات کرونا بر حوزه فرهنگ گسترده بوده است، با افزایش ۵۰در صدی مبلغ جایزه موافقت کند که خوشبختانه شورا با این پیشنهاد موافقت کرد. جلالی گفت: به سنت هر سال ماه‌دهه نقابلی (یکمیلیون تومان) نیز برای نادمزهای جایزه به پاس اینکه کتابشان تا مرحله پایانی بالا آمده است، واریز می‌کنیم.